

Tekst 11 (uden for emnet)

Emil Bønnelycke: ”Aarhundredet”

Digt, 1918

¹ Jeg elsker dig, du gådefulde tid, du seklernes sekel¹, der er rig på aldrig før anede omskiftelser, rig på kaos, på forvirringens skønhed, hastighedens pragt, rig på halsløse fremskridt, rig på rædsel, på en svulmende, morderisk ouverture, krigen, hvis basuner, kanoerne, og trommer, mitrælløserne², forkynder verdensrevolutionen.

⁵ Jeg elsker din tekniske grænseløshed. Jeg elsker maskinernes endnu ukortlagte land, propellernes tidsalder, hvor menneskeheden for første gang i historien løfter sig fra jorden, hvem ved, for engang helt at forlade den ... erobre en anden klode ... og gøre den til sin ...

Jeg elsker alt det, som sker, og som skal ske.

¹⁰ Jeg elsker de elektrotekniske alkymister, opfinderne, der løber ideernes dødelige maraton, de, der har den afgørende kærlighed til produktionen, frugtbarheden, kilderne, blodet, solen og sundheden. Jeg elsker organisatorerne, administratorerne for deres nøgterne blik for nødvendighederne. Jeg elsker statistikerne, beregnerne for deres eksklusive sans for logik. Jeg elsker matematikerne, polyteknikerne. Jeg synes, at tal er poesi, og at grafi-

¹⁵ kernes møjsommeligt udarbejdede streger er som et digt! Jeg elsker tidens kolossale rummelighed, dens ekspansion; thi den betyder sfærerens erobring.

Jeg elsker en sporvognsskinne for dens blanke, blå jern. En jernbaneskinne, et klaprende, præcist virkende, engelsk sporskifte. Jeg elsker masser af signalmaster, broer, viadukter, banegårdshaller, tunneller. Den elektriske centralafslåsning er mindst ligeså betydeligt et digt som „Romeo og Julie“ ... Der er skrevet afhandlinger nok om „Købmanden i Venedig“, dette overordentligt slette skuespil ... Jeg elsker en sporvognsmast, en plakat-søjle, en cigaret, en tændstik mere end et af Chr. Winthers digte. (Han var jo i det hele taget en rædsom digter). Er en stejl fabriksskorsten af jernbeton ikke nydelig i linjerne? Enkel, fast og præcis. Er asfalten ikke en morsommere ting end grønsværen? Er sporvognene, bilerne, cyklerne, kioskerne, butikkerne, reklamerne, aviserne ikke en ny, frodig side i menneskeånden? Er telegraferne, telefonerne, buelamperne, elevatorerne, kranerne, togene, aeroplanerne ikke en blomstring, som pludselig finder sted i verdenshistorien efter årtusinders monotont mørke? O, du unge jord, du er som et barn, der begynder at kunne gå, begynder at kunne tale. Tænk på din udvikling. Tænk dig selv som en kold og

²⁰ moden, blændende orator ...

Jeg elsker skibene, damperne. Oceanflyveren med de fire skorstene, den pompøse bov og den indre skinnende luksus. Radiotelegrafisterne, navigatørerne. Jeg elsker skibenes ruter og deres skønne navne: „Imperator“. „Britannic“. Cunard Linie. Ø.K. Det forenede. Hamburg Amerika Linie. Ostindiske Lloyd.

³⁵ Jeg elsker togene. Lokomotivet er bedre skulptur end et af Michel Angelos mesterværker ...

Jeg elsker waggonerne³, som hviler bøjelige i deres trucker⁴ og synger sagte sange med deres stålhjul. Der er noget hjemligt ved kupéens komfort ... Jeg elsker disse vandrende stuer, og de er mit hjem ... Jeg skuer i fortabelse det majestætiske eksprestog, der plyndrer

⁴⁰ afstandene for deres kilometer, en løbsk enhjørning.

Jeg elsker aeroplanerne, som pløjer æteren, underlægger sig skyerne og stiger i uanede højder. Jeg elsker den ubændige kraft og eksplosive larm af en gnommotor, model 1918;

¹ Sekel: århundrede.

² Mitrælløserne: maskingeværerne.

³ Waggonerne: togvognene.

⁴ Trucker: stabiliserende undervogne, der bærer togvognene.

thi det er den lyd, som skal tone i fremtiden, propellernes sang, hastighedens øredøvende salme og dens fjerne syngen. Jeg elsker propellens slanke bygning, dens fint formede
45 lemmer, de svungne lægge –. Jeg elsker aeroplanets vinger, dets blinkende oliebeholder, hale, højderor, kabler, barduner, karburator, gier og tænderør. Disse hvide og gyldne sommerfugle, myg og sejlene guldsmede skal befolke den blå luft med en uhørt trafik, en gigantisk vision. O, du nære tid, da oceanflyverne starter fra Amageraerodromen⁵. Amerikabåden lægger til på Rådhuspladsen. O, du, tid, da sporvogne i elegante spiraler kurver
50 sig omkring Rådhusstårnet. Linje 42. I følelsen af at miste grund under fødderne, i følelsen af at blive løftet og båret, i følelsen af at bevæge sig i kurver, rytmer, stigninger og cirkelsving vil menneskets syn udvikle sig!

Derfor er du, århundrede, seklernes sekel, indgangen til det revolutionerede verdensbillede. Da Jorden ikke mere er Jorden, men fysiognomisk set Mars ...

55 Derfor er du, århundrede, en gribende kombineret tid af skønhed og skræk, af angst og fryd, af rædsel og selvfølgelighed. Menneskene er ligesom blevet bange for sig selv ved følelsen af at tage magten fra elementerne ... Deres ringhed har kulmineret i krigens morderiske morads, og hvor ringheden kulminerer, begynder en storhed. Afmægtige ved synet af deres uoverskuelige forvildelser rejser de sig, retledede af deres afmagt, oplever
60 deres genfødsel, vor tids renæssance.

Derfor er du, århundrede, en stortid, en særtid, en rædselstid, en jubeltid. Så voldsomt har menneskeheden aldrig før følt. Så heftigt har verdensstemningerne aldrig svinget.

Derfor er du, århundrede, en tid for ungdom, åndelig kamp, for vilde, nye drømme, for intellektuel hasard, for forceret liv, sport, hastighed, travlhed, jagende uro, konkurrence.
65 Ve den, der ikke vælger. Han dør to gange. Første gang distanceret af den nye tids intellektuelle stafetløbere

... Jeg elsker dig, du lykkelige ulykkestid ...

Jeg elsker dig, du selvfølgelige rædselstid ...

Jeg elsker dig, du fornuftige vanvidstid ...

70 Jeg elsker dig, du kaotiske systemtid ...

Jeg elsker dig, mørkets tid, opstandelsestid, epokenes store selvmodsigelsestid ...

---

⁵ Amageraerodromen: flyvepladsen på Amager, senere Københavns lufthavn.